

Krajské kolo Dejepisnej olympiády pre ZŠ a 8-ročné gymnáziá

7. ročník, školský rok 2014/15

Testové úlohy pre kategóriu E (7. ročník ZŠ a 2. ročník OG)

Megjegyzés: a monotematicus rész kérdéseit * jelöltük meg

1.* A régészek és a történészek szeretnek idegen nyelvű kifejezéseket alkalmazni. Ez érvényes az őskor egyes korszakaira is. A válaszíven felsorolt kifejezésekhez írd a szlovák nyelvű kifejezést.

2.* Írd a felsorolt korszakokhoz azok időtartamát (években).

3.* Az egyik legjelentősebb régészeti lelőhelyet, ahol emberek is éltek, nálunk a Prépost - barlangban találták meg. Ezen a helyen szabadtéri múzeum (a képen látható) alakult. Melyik városban található az említett barlang és a szabadtéri múzeum?

4.* Melyik jelentős régészeti hellyel kapcsolhatók össze a felsorolt nevek: Jaroslav Petrboš és Koloman Koki?

5.* Milyen szakkifejezést használnak az ember fejlődésének és kialakulásának folyamatára?

6.* Az alábbi lehetőségek közül válassz ki **hármat**, amelyek jellemzőek a paleolitik korszakra. A válaszívre írd a **három** helyes választ jelölő betűket.

- a) Az ember megjelenése Ázsiában
- b) A jégkorszakok váltakozásának a befejezése
- c) A korábbi negyedkor kezdete
- d) A tűz használatának kezdete
- e) Az óriási állatok pusztulása (mamutok és hasonló)
- f) A középső negyedkor kezdete

7.* Az őskori ember több állatfajtát honosított meg, amelyek segítték őt a munkában. Az állatok élelemként szolgáltak és egyéb készítmények előállításában is hasznosak voltak.

a) Milyen szakkifejezést használnak az állatok meghonosításának folyamatára?

b) Helyezd az alább felsorolt állatokat meghonosításuk korszakába.

juh, baromfi, kecske, szarvasmarha, kutya

8.* Nézd meg az alábbi képeket és a felsorolt állítások közül válaszd ki a **négy** valós állítást.

A

B

- a) az A Vénusz idősebb, mint a B Vénusz
- b) a B Vénusz égetett agyagból készült
- c) az A Vénuszt mamutvadászok készítették
- d) a B Vénusz idősebb, mint az A Vénusz
- e) a B Vénusz mamutagyardból készült
- f) az A Vénusz mamutagyardból készült.
- g) a B Vénuszt mamutvadászok készítették
- h) az A Vénusz égetett agyagból készült

9.* A képen látható jóminőségű kerámia edény az egyik régészeti kultúra jellegzetes darabja, melyet a Domica-i barlangban találtak.

- a) Hogyan nevezik ezt a kultúrát?
- b) A kőkorszak melyik időszakába sorolható ez a kultúra?
- c) Mi adta a fő megélhetési forrást az említett kultúrában?

10.* Magyarázd meg az akropolisz fogalmát.

11.* A fejlődés a világ egyes részein különbözőképpen ment végbe. Volt, ahol már az ókorban éltek, nálunk pedig még csak az őskorról beszélhetünk. Írd a felsorolt jelentős eseményekhez a területünkön uralkodó kőkorszak, bronzkorszak vagy a vaskorszak megfelelő időszakát.

12.* Melyik korszakból származik a képen látható jellegzetes ékszer ?

13.* A válaszíven sorold a megfelelő korszakba a Szlovákia területén található helységeket.

Pohanská, Myšia hôrka, Nižná Myšľa, Molpír, Nové Košariská, Radzovce

14.* A kelta druida a pozsonyi (Bratislava) oppidumban született Kr. e. 56 –ban, és Kr. u. 18 –ban halt meg. Írd le, hány éves korában halt meg.

15.* Területünkön sok nemzet élt. Az alább felsorolt nemzeteket állítsd területünkre történő érkezésük időrendi sorrendjébe.

Germáni (germánok), Rimania (rómaiak), Kelti (kelták), Slovania (szlávok)

16.* A Kr. előtti utolsó két évszázadban Észak - Szlovákia központja, a mostanra már megszűnt település feletti terület volt, amelyen jelentős szentély helyezkedett el és ahol pénzverde is volt (a képen látható). Válaszolj az alábbi kérdésekre.

- a) Hogy nevezik ezt a területet, amely most régészeti skanzen?
- b) Írd le a régészeti kultúra nevét, amelyben a szentélyt megépítették.
- c) Melyik történelmi nemzet vett részt az említett kultúra kialakításában?

17.* A régészek Szlovákia különböző területein leltek római - kori épületeket. Az alábbiak közül melyik nem tartozik közéjük?

Bratislava - Dúbravka, Trenčín, Cífer-Pác, Stupava

18. Nagymorávia idején területünkön folyamatban volt a *krisztianizáció*. Röviden magyarázd meg a fogalom jelentését.

19. Az alábbi területek közül melyik kettő tartozott Nagymorávia fennhatósága alá?

Čechy , Korutánsko, Lužice, Pomoransko, Istria

20. A Szlovák iskolaügyi minisztérium kitüntetésben részesíti a hosszú évig működő pedagógusokat és a sikeres diákokat. A kitüntetést Nagymorávia egyik első, ismert művelt személyisége nevét viseli, akit Metód kiválasztott utódául. Írd le a művelt személyiség nevét.

21. Nézd meg az alábbi fényképeket és sorold őket a hozzájuk tartozó, a mai Szlovákia területén található 9. – 10. századi helységhez.

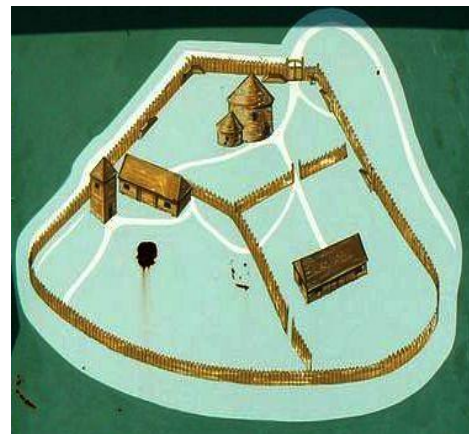
A

B

C

D

1) Ducové

2) Bratislava

3) Devín

4) Kopčany

22. Az alábbi meghatározások közül melyik három jellemezte a Magyar államhoz tartozó Nyitrai részfejedelemség virágkorát?

- a) Domoslav uralkodásának időszaka
- b) Géza uralkodásának időszaka
- c) az érsekek hivatalba helyezése
- d) saját pénz veretése
- e) önálló hadsereg
- f) az elődök pogány vallása felújításának támogatása

23. „*Ak by nejaky šľachtic zomrel bez syna, štvrťinu jeho majetku zdedí dcéra(dcéry).*

O ostatnom majetku rozhoduje ako sám chce.

Ak kráľ chce viesť výpravu (vojenskú) mimo krajiny, šľachtici nie sú povinní ísť s ním, iba ak na jeho náklady.

Ezt a törvényt adta ki 1222-ban a magyar király. Válaszolj az alábbi kérdésekre.

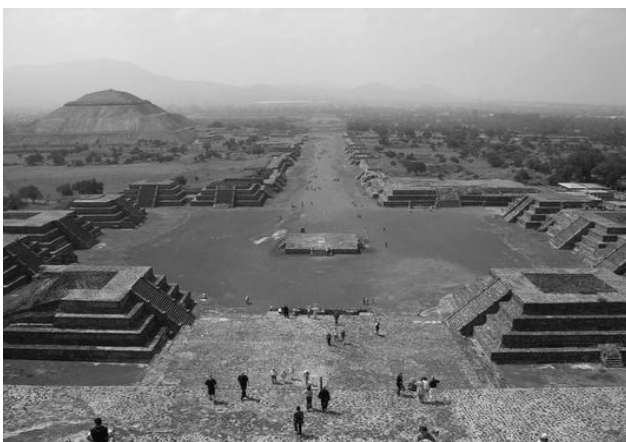
- a) Melyik király adta ki ezt a törvényt?
- b) Milyen néven ismert ez az oklevél?

24. Alkoss csoportokat az alább felsorolt városokból: a középkorban melyek tartoztak a szabad királyi városokhoz és melyek a bányavárosokhoz.

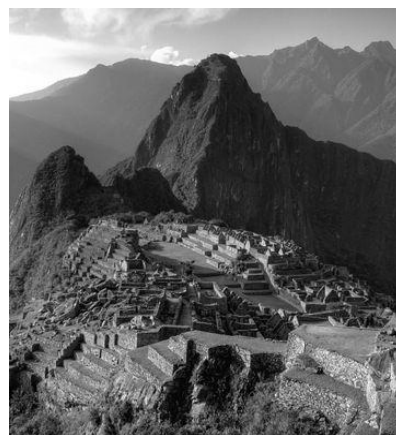
Sabinov, Levoča, Rožňava, Trnava, Pukanec

25. Korvin Mátyás olasz feleségének is köszönhetően a 15. század végén területünkön elterjedt egy új művészeti stílus. Melyik művészeti stílusról van szó? Melyik művészeti stílus előzte meg és melyik művészeti stílus követte?

26. Amerikában az európai hódítók szétverték két nagy birodalmat – az Aztékok és Inkák birodalmát.

A

B

- a) Melyik birodalom létezett Közép- Amerikában és melyik Dél- Amerikában?
- b) Az A és B fényképen a birodalmak két jelentős központja található – Teotihuacán és Machu Picchu. Sorold ezeket a megfelelő fényképhez.
- c) Kapcsold a hódító nevét ahhoz a birodalomhoz, melyet szétvert.

27. Két év múlva megemlékezünk egy jelentős esemény ötszázéves évfordulójáról, amely nagy hatással volt Európa történelmére. A mellékelt képen látható személyiséggel köthető össze az említett esemény. Válaszolj az alábbi kérdésekre.

- a) Milyen eseményről van szó és hogy hívják a mellékelt képen látható személyiséget, akinek a nevéhez fűződik ez az esemény?
- b) Melyik egyetemi városban történt meg ez az esemény?
- c) Melyik mozgalom kezdetén történt meg ez az esemény?

28. A jelentős tudósok és filozófusok alább felsorolt neveihez sorold a megfelelő jellemzést és írd a válaszívre a helyes betű és számpárokat.

a) Rotterdami Erazmus	1) pap, aki csillagászattal foglalkozott
b) Isaac Newton	2) tudós, aki megalkotta a mechanika és a gravitáció törvényét
c) Voltaire	3) tudós, egyetemi tanár a humanizmus megjelenítője
d) Mikuláš Kopernik	4) deista, aki szerint a tudománynak kellene igazgatnia a világot

29. Európa 17. századi nagyhatalmait csoportosítsd az szerint, hogy melyekben érvényesült az abszolutizmus és melyekben nem érvényesült.

Franciaország, Anglia, Németalföld, Spanyolország, Oroszország

Autori: PhDr. Anna Mydlová, Mgr. Ľuboš Paller, Mgr. Štefan Podolinský

Recenzent: PhDr. Ľudovít Marci, CSc.

Preklad: Ing. Veronika Zsideková

Vydal: IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže, 2015

Slovenská komisia Dejepisnej olympiády

Slovník - szótár

archeológ	-	régész
štvrtohory	-	negyedkor
Čechy	-	Csehország
Korutánsko	-	Karintia
Lužice	-	Luzsica (Lausitz)
Pomoransko	-	Pomeránia
Istria	-	Isztria
Nizozemsko	-	Németalföld
Astronóm	-	csillagász